

SLOVENSKI NAROD.

Šahja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter veija po pošti prejemam, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr., za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za vsakega velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Uredništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Naš notranji sovražnik.

Nevarnejši nego naša nemškovaalna vlada in vsi naši nemškutarji vkup je za nas Slovence malomarnost, nedelavnost, neveselje do narodne blagosti, apatija do domovinske svete stvari, katerej služiti do zadnjega je vsak sin naše otečbine dolžan, ako hoče ime poštenjakovo in domoljubovo nositi. Sicer tožijo o apatiji, ki začasno mami vse napredovanje in poleni napredek kakor teška vročina sedanjih dnij, — skoro vse stranke; vendar mi Slovenci morda imamo še poseben vzrok, kajti naša društva malo delajo, naši pisatelji (skoro se bojimo tega izraza v množnem številu) malo pišejo, naši agitatorji križem roke držé itd. Tu in tam bi lahko bolje bilo, nego je. Kje so uzroki? moramo se takoj vprašati, ako hočemo, da se stvar zboljša, kolikor se od naše strani zboljšati dá. Kajti občni položaj mišljenja, delovanja ali nedelovanja ima mnogokrat globokejšje uzroke in se dá popraviti le sam iz sebe, ter se izprevrže na nagloma in nenadoma na bolje ali slabše.

Največ uzroka apatije mej slovensko inteligencijo je iskati v naših navidezni nevspehih. Ker nismo programa, ki je bil uže pred petnajstimi leti postavljen, izveli, za to onemagavamo in trudno roke pokladamo v naročje ali pak se obračamo proč? Kakor da bi se cel narod dal vzgojiti prej, nego je en posamezen človek vzgojen, ki vendar 20 let potrebuje! Kakor da bi naš program, ki odpravlja krivice, ki nas uže 1000 let teró, v enem letu mogel novo slovensko zgodovino sedanjosti narediti, skok napraviti, kjer natura terja težaven prelaz! Mnogo izmej onih rodoljubov, ki denes

apatično ali nedelavno in leno na strani sedé in celó z javkanjem in tarnanjem še družim duševno krepkim in neutrujenim veselje do delovanja jemljó, — je nekdanj preveč pričakovalo in našo stvar s premladimi očmi gledalo. Ideje počasi rastejo in vrtar mora neutrudno hrbet kriviti in žlahtnemu drevesu leto za letom prilivati, predno močno drevo vzraste.

„Kakšno je bilo pred desetimi leti pri nas, sedaj je slabše,“ čnjemo govoriti pesimista. Ali mož ne pomisli, da je bil on pred desetimi leti za deset let mlajši, je torej gledal za deset let z mlajšimi očmi, ki so rade gledale stvar tako, kakor jim je dopalo, denes mu pa pesimizem poleg večje starosti še barvane naočnike natika.

Mi smo prepričani, da smo Slovenci močnejši, nego smo kedaj bili. Ne sme nas motiti, če nam stojé naši protivniki vse drugače in boljše organizirani nasproti, nego so nam stali pred 10 leti. Ne sme nas motiti, če nam notranje tu in tam slabo gré; nekdanj, ko nismo nič imeli, bilo je še slabše, — samo da smo pozabili, ker hudo človek rad pozabi in zmanjšuje v spominu, dobrega ne more pozabiti, nego ga poveljuje. — Če bomo mi sedaj obupavali, ko imamo od Drave do Adrije, od Celovca do hrvatske meje uže toliko raznih narodnih društev, toliko časnikov, in povsod uže več ali menj zavednih mož, kaj porekó duhovi naših vrljih vzbuditeljev, Vodnika, Preširna i. t. d., ki so začeli sami, brez tal, brez pomočkov, delati, a niso apatije poznali, ki nij nikdar nasledek zdravja.

In mi mlajši, za njimi lažje delujoči bi imeli menj rodoljubnega poguma?!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. julija.

Truplo pokojnega starega cesarja *Ferdinanda* se je 5. julija v burgi na Dunaji na oder dejalo. „Nemške“ in ogerske telesne straže — pravi oficijozen telegraf (ki tu naravnost jemlje namestu „avstrijske“, izraz „nemške“) — ga stražijo. Pruski cesarjevič naslednik je prišel na Dunaj in ga je sam cesar sprejel. Tudi italijanski princ je 5. došel in ga je sprejel cesar in v svojo burgo peljal. — Najnovejši telegram tukajšnjega lista poroča, da je prišel tudi ruski carjevič naslednik 6. t. m. in je bil na kolo-dvoru posebno častno od cesarja, cesarjeviča, od nadvojvod in načelnikov oblasti sprejet, ter tudi v cesarjevem gradu stanuje.

Češko vprašanje stopa zopet nekako bolj na površje. Dunajski dopisnik „Narod. L.“ poroča, da bode zdaj, ko so na Dunaji zbrani vsi členi cesarske rodovine, sklicano veliko dinastično posvetovanje, v katerem se bode v prvej vrsti posvetovalo o češkem vprašanju. Posebno so baje dvorni krogi ene misli, da kraljevski grad praški ne sme ostati prazen. Pravijo, da pride tja nadvojvoda Franc Ljudvik, kateremu se ima tudi izročiti najvišja politična oblast na Češkem. Znano je pa Čehom, da je haš ta nadvojvoda zagovornik historičnih individualit kraljestev in dežela in da bi se vsled tega avstrijska dinastija postavila nasproti Češkem na to stališče, kakor ruska h kraljestvu poljskemu pred zadnjo revolucijo. Nadvojvoda Ljudvik umeje češki in otroci njegovi se v tem jeziku tudi podučujejo.

Slavnost Husova v Pragi na včerajšnji dan odložena, je bila prepovedala praška policija. Po deželi se je praznovala slavnost.

Na *Ogerskem* upa vladna stranka pri sedanjih volitvah tako zmagati, da bode imela v zboru tri četrtine poslancev za sebe.

Listok.

Tristoletnica tiskarstva v Ljubljani.

(Konec.)

Ker so začeli luterane tudi na Kranjskem strogo pritiskati, ter so požigali cele kupe slovenskih knjig, tedaj nij bilo možu, kakoršen je bil Mannel, uže posla v kranjski deželi, iz katere se je tudi preselil, a ne vé se, kam je šel in kje je umrl ta veliki dobrotnik slovenskega naroda. Jednako malo se vé, kam je prešla njegova tiskarna, ali jo je soboj vzela, ali je šla po istem potu, po katerem slovenske knjige.

Od sedaj celo stoletje nij v Ljubljani bilo nobene tiskarne. Tékar 1678. leta, kakor piše Valvasor (XI. Buch S. 725), kranjski stanovci po prošnji učnega stolnega dekana Ivana Ludovika Schönlebnas sklenejo v Ljubljani zopet ustanoviti tiskarno, in poklicali so za to Iva Kerstnika

Mayerja iz Saloburga, ki je od tod soboj vzela tudi stavce in tiskarje. Prvo, kar je natisnil, to je bil „Lobgesang der heiligen Mutter Gottes Maria.“ Natisnen je 25. novembra 1678 in ves ponatisnen v Valvasorji. 1678. leta je na svitlo prišel prvi tiskarski katalog: „Catalogus librorum, qui nundinis Labacensibus autumnalibus in officina libraria Joh. Bap. Mayer venales prostanst, anno 1678.“ Ta katalog obseza 128 malih strani na osmerki, ter našteva 2500 knjig, večino v latinskem jeziku.

A 1708. l. je začel izdajati njegov naslednik prve novine, po imeni: „Wochentliche Ordinari und Extraordinari-Zeitungen von Wien und unterschiedlichen Orten. Gedruckt und verlegt in der fürstlichen Hauptstadt Laybach durch Johann Georg Mayer einer löblichen Landschaft in Krain Buchdruckern und Händlern vom Jahre 1708.“ List je na malej četverki, grdega papirja, z velikimi pismeni. V njem so same poli-

tične vesti z Dunaja, Švicarskega in Angleškega, vse pomešano. S 1708. leta se je našel še en list, ki ima ta nekoliko popravljeni naslov: „Wochentliche Ordinari-Zeitungen oder Extraktschreiben von unterschiedlichen Orten aus ganz Italien,“ kateri ima poročila iz Benetek in iz Genue. Naslednik njegov je bil Adam Friderik Reichardt od 1728. do 1758. l. Potem Ivan Friderik Heptner od 1760. do 5. maja 1764. leta. 1765. l. je prevzel Ivan Friderik Eger tiskarno, in v njega zarodu je bila ostala do pred malo leti.

Ivan Friderik Eger je bil zeló čislán mož, župan ljubljanskega mesta. 1796. leta je naznanil izdajanje slovenskih novin, imenovanih „Lublanske Novice,“ katere je uredoval V. Vodnik, in izhajale so štiri leta. 1797. l. je izdajal: „eine Eger'sche Laibacher Zeitung,“ ki je hitro nehala. (Dimitz Mittheilungen des historischen Vereins 1859.) Njegov naslednik je bil Leopold Eger,

Vnanje države.

S knežjo poslanico se je *rumunske* zbornici 5. julija predložil nov trgovinski dogovor z Avstro-Ogersko.

Ruskih novin glasovi, kateri so zagovarjali zadnji čas zvezo Rusije z Anglijo, so na Angleškem vzbudili tako veliko pozornost in tudi angleško vlado Rusiji tako približali, da je, kakor čitamo v „Birževija Vedomosti“, mogoče, da Anglija pošlje svojega poslanca v Petrograd k takozvanemu briselskemu shodu, kateri ustanavlja mejnarodno pravo, veljavno ob času vojnem meji sovražnikoma.

V *Parizu* so bili republikanski odličnjaki napravili 4. jul. banket po povodu rojstvenega dneva Garibaldijevega. Navzočnih je bilo mej 400 ljudmi več poslancev. Louis Blanc je govoril o Garibaldi in republikli.

O *Nemcih* je izdal pošten Nemecc slavni natoroznanec Karel Vogt spis, v katerem toži, da so sedaj, po francoske vojski Nemci taki postali, kakor so bili Francozje pod spačeno vlado Napoleonovo. Na literarnem in znanstvenem polju zadnja leta vse propada, ker se vse vtaplja v nemškem šovinizmu, nemške politične prevzetnosti. Vogt, od ultramontancev sovražen in toliko napadan materijalistični (v blažjem smislu besede) natoroznanec, pogublja in obsojuje krivičen način „kulturnega boja“ na Nemškem. Mož je res liberallec, ki hoče svobodo za sebe neverca, pa tudi svobodo za katoliške prepričane zastopnike. To hoče vsak pravi liberallec.

Turški sultan je poslal svojega adjutanta v Egiptu pismom, v katerem vabi kediva naj pride to poletje enkrat v Carigrad.

Dopisi.

Iz Rodika 3. jul. [Izv. dop.] Našo faro je družega julija kaj žalostna in nepričakovana velika nesreča zadela. G. Gašp. Čerkvenik, od vseh domačinov jako priljubljena osoba, je stoprv v 43. letu svoje starosti, v gospodu zaspal. Bil je letos uže skoro celo leto bolehen; a naenkrat ga je močnejša bolezen prišla ter tudi pokosila. Skozi cel čas svojega življenja je skerbel kot pravi oče za blagostan cele občine; podpiral je uboge sé svetom in blagom. Občina je tudi njegove zasluge izpoznavala, in zaradi tega mu v vsakem občinskem poslu časti iskazovala. Bil je pokojnik posestnik, trgovec, občinski zastopnik, ključar, občinski blagajnik in ud krajnega šolskega sveta.

umrl 19. aprila 1829. leta, 56 let star. Naslednica mu je bila Rozalija Eger, katera je tiskarno imela to sama, to z edinim sinom Francem Ksav. Egrom, ki je neoženjen umrl 17. junija 1860. leta, 39 let star. Umrla je 23. maja 1871. leta, 83 let stara. Z nje je prišla tiskarna v roko njene pastorke Leopoldine Egrove, katera je umrla 31. julija 1872. leta, 65 let stara. Po nje smrti je podedovala tiskarno prava hči Rozalije Egrove, Julija Egrova, po možu imenovana Materne, katera je imela tiskarno do 1. junija 1873. leta. Ta dan sta vzela prejšnji nje mnogoletni voditelj Anton Klein in faktor „Narodne tiskarne“ Ivan Kovač to tiskarno v najem, ter jo imata še denes.

To je zgodovina ljubljanske in tudi kranjske najstarejše tiskarne.

1778. l. se je preselil Ignacij Alojzij pl. Kleinmayer iz Celovca v Ljubljano, ter je ustanovil „Laibacher Zeitung“, ko je bil ob enem jel v Celovci izdajati „Klagenfurt-

On je bil tudi edini mej domačini, ki je jako ognjeno šolstvo podpiral, akopram je bil vedno bolehen.

Zapustil je rajni ženo s peterimi neodrastenimi otroci, za katere je resno kot pravi roditelj skerbel. Zraven tega bil je tudi rajni jako marljiv in racionalen gospodar. Uže pred 14 leti je napravil ter nasadil drevesnico, iz katere je več občinarjem brezplačno na sto drevesc podelil, misleč, da bode s tem jako ubogemu in nemarnemu ljudstvu pomagal, kar se je tudi pozneje pokazalo. Z njegovo smrtjo je izgubila njegova družina jako skrbliivega očeta in gospodarja, fara velikega dobrotnika in pomočnika duševno in gmotno, okraj pa marljivega delavca in sadjerejca. — Cel kraj obžaluje njegovo prerano smrt. Jutri po pôlu dne bode pogreb. Nadejamo se, da mu bodo prijatelji, znanci in domačini večnemu miru lepo čast skazali in dolg spomin ohranili, kakor je odlični domačin naš tudi zaslužil.

Domače stvari.

— (Dr. Pogačar) je odpotoval pozvan na Dunaj, da papeževemu nunciju položi „confessio fidei“. Torej je g. Pogačarjev izbor za škofa ipak gotov in nedvojen, navzlic vsemu raznemu.

— (Štajerski deželni načelnik) na mestu barona Kübecka, postane doljeavstrijski deželni načelnik baron Konrad Eybesfeld, če „Volksfreund“ prav poroča.

— (G. Trstenjaka) spis „Slovanski elementi v venetščini“ pride letos v letopisu „slovenske Matice“ na svitlo in je uže natisnen. Le da bi se skoro uže knjige razpošiljale. Zdi se, da vlada v matičnem odboru velikanska lenost in apatija. Nič ne gre od rok. Čemu so se možje dali voliti, če nečejo marljivo za literaturo delati. — Da se vrnemo: literarni naš veteran g. Trstenjak misli, kakor se nam poroča, svoje prihodnje spise v hrvaščini izdati. V strogo znanostnih rečeh pač treba zedinjenja s Hrvati.

— (Škof Vidmar) bo v nedeljo v Kranji birmal.

— (Umrli) je fajmošter v Dobravi g. Jan. Vidmar.

ner Zeitung.“ 20. decembra 1782. l. je dobil pravico, tiskarno napraviti in novine prodajati.

23. marca 1789. l. je izročil tiskarno svojej ženi Thekli, katere oča se je imenoval Lieber. Po smrti svojega moža je tiskarno dala v najem Andreju Gasslerju, a 18. avgusta jej je deželna vlada dovolila, da svobodno more sama tiskarno voditi. 1817. l. je izročila gospa pl. Kleinmayerjeva tiskarno svojemu sinu Ignaciju Alojziju pl. Kleinmayerju, ki je nastopil za voditelja te tiskarne 1. julija 1817. Omožil je bil svojo hčer z Fedorjem Bambergom, kateri je bil potem njegov družnik, a umrl je 1862. l. Vodil je potem tiskarno zopet sam. L. 1868. je vodstvo prevzel O. Bamberger, pl. Kleinmayer je umrl septembra 1874. l.

1. julija 1867 l. je praznoval Ignacij Alojzij pl. Kleinmayer petdesetletnico, kakor urednik uradne „Laib. Ztg.“ in cesar ga je o tej priliki poslal zlatim križcem s

— (Izpiti zrelosti) se vrše na ljubljanskih šolah te dni.

— (Z Dunaja) se nam piše 3. julija: Mladi Hrvat Franjo Krežma, ki je vlani pri tukajšnji Preširnovej slavnosti tako izborni gosli igral, dobil je letos v tukajšnjem konservatoriji prvi premij za gosli.

— (Dr. Celestinova knjiga) — „Russland seit Aufhebung der Leibeigenschaft,“ je ravnokar pri Bambergu v Ljubljani izšla in velja 4 gld. Kolikor smo v naglosti vanjo pogledati mogli, je ta knjiga prezanimiv vsestransk poduk o ruskih zadevah. Več o njej bomo izpregovorili, kadar obširno delo (ki ima 388 strani) prečitamo.

— (Slovensko dramatično društvo) je prepustilo za 200 gld. odškodnine svojo pravico do 13 lož za slovenske predstave nemškemu direktorju in s tem svojo spravljalnost pokazalo, ter nij hotelo deželni odbor v zadrege spravljati, ki je z direktorjem Švabe-jem uže prej obravnaval, predno je bil dotični sklep v deželnem zboru storjen. Morda bodo nemškutarji odslej menj rovali proti slovenskemu gledišču??

— (Letina na Krasu.) Iz srednjega Krasa nam poročajo o letini: Letino bodemo imeli tu prav dobro, vzlic temu, da pogosto dežuje, vsled česar zjutraj nastane velika rosa, ki škoduje žitu in grozdju. Sena bodemo imeli tretjino manj, ker je suša rast ovirala. Sviloprejke so se še precej dobro obnesle. Ker je pa cena galete tako nizka, so kmetje sklenili prihodnje leto opustiti rejo sviloprejk.

— (Strela.) V nedeljskem listu smo poročali, da je v Brezji v Menišiji strela ubila kosca. Natančnejše se nam sedaj poroča, da so trije kosci blizu vtriti kosili in strela si je izbrala samo srednjega, ki je bil mahoma mrtev. Lasje so mu bili le malo osmojeni, obleko pak je strela čudno raztrgala in črevlje na obeh nogah tako na drobne kosce razdrobila, da bi jih ne mogel tako zrezati.

— (Toča) je pobila 25. pr. m. okolo Metlike, Lokvic, Grabrov, in Suhorja na Dolenjskem.

— (Brat okradel sestro.) Iz Koprive na Krasu se nam 3. t. m. piše: Denes po pôlu dne so tu vjeli trije tržaški policaji necega mladeniča iz občine Trnovo,

krono za zasluge. Njegov naslednik je sin Fedorja Bamberga, Otomar Bamberg.

Najmrakovitejša je zgodovina denašnje Blaznikove tiskarne. Blaznikovi dedniki pomnijo samo dva prednika Blaznikova. V mestnem arhivu ljubljanskem se nahaja prošnja Ignacija Merka, da bi se mu dovolilo, napraviti tiskarno. V tej prošnji toži Merk, da Eger vse predrago tiska, ter da Eger zelo dobro živi in ima toliko imovine. Mestni magistrat je izročil to prošnjo tiskarju Egrou, naj pove, ali je treba tiskarne ali ne, ter Eger je rekel, da ne, dostavlja je, „dass kein besonderes Literaturbedürfniss hier im Lande sei und nur die amtlichen Arbeiten zu besorgen sein“.

Mestni magistrat potem nij uslišal prošnje Ignacija Merka in rekel, o njegovej pritožbi, da Eger predobro živi, da je to vse v redu kajti „Eger betreibt nicht nur ein gewöhnliches Gewerbe, sondern die Kunst“. 1782 leta 29. oktobra, kakor je iz pisem mestnega arhiva ljubljanskega razvidno, dobil je knji-

imenuje se Janez Saksida, ki je denes zjutraj svojo sestro vdovo Frn. de Rosa roparsko napadel v Trstu na drevenem trgu, ter ranil večkrat s sekuro. Pri njem so našli vse ukradene reči: zlato uro, verižico, 200 gl. denarja. Sestra še živi.

— (Kraška železnica,) ki se stavi z ozkim tirom po ameriški sistemi čez Kras iz Trsta na Opčino, Col, Vrhovlje, Godnje, dalje mej Tomajem in Dutovljem Koprivo in Skopnem, Kobdilom in Gvarajno-branico, Ložem in Ajdovščino, — je že skoro gotova in dozidana, kar nas zagotavlja osnovalni odbor tega društva.

— (Iz Gorice) 5. julija se nam piše: Včeraj ob 7 uri 58 m. je došel princ Umberto iz Italjskega, peljaje se k pogrebu cesarja Ferdinanda. Na drugi postaji ga je sprejel princ Württemberg in druge visoke osebe. Godba je zagodila laško himno „Fanfaro“ in častna kompanija vojakov mu je defilirala. Mudil se je pri večerji 26 minut in potem se je odpeljal z do Gorice mu nasproti došlim avst. dvornim gala-vozom proti Dunaju; mej večerjo so mej državnimi velikaši francosko govorili. Princ Umberto je sredne postave in jako simpatična oseba. Ljudstva je bilo mnogo in držalo se je prav mirno.

— (Nesreča.) Iz Vojnika 3. julija se nam piše: 26. junija t. l. je šel občesposlovan kmet p. d. Poznjak pri Novicerkvi črešnje obirat. Padel je tako nesrečno z drevesa, da mu je skozi usta, ušesa, nos in oči kri udarila in po malih besedah je nagloma umrl. Pred polu dne prej se je še po Vojniku vozil.

— (Slovensk urar.) Iz Trsta se nam piše: Električna ura, katero je napravil te dni nad svojo štacuno naš vrli narodnjak J. Bezek, opozoruje vsacega, kateri mimo koraka, in zanimivosti, kako vsako minuto kazalci preskočijo, ko jih premakne električna iskrica, katero izproži zanesljivi regulator to je najnatančnejša ura v prodajalnici. — Naš rojak se je že dvakrat kot umetelnik in mehanski strokovnjak izkazal s posebnimi urami na tržaških razstavah leta 1868 in 1870. Pripoznati se mu mora toliko večja zasluga, ker se urarstva nij nikdar učil, nego sam od sebe praktično izvrševal in z raznimi osobnimi študijami po svojej bistrej

glavi izmislil. — Pisati in brati naučil se je še le pred nekaterimi leti, akoravno je na njegovo glavo slana starosti padla. V razstavi l. 1868 je bil odlikovan z veliko srebrno svetinjo, kajti naredil je sam umeteljno uro, v kateri se kažejo dnevi, meseci, ura solnečnega vzhoda in zahoda in to jako natančno brez vsake pomote. Leta 1870 na drugej razstavi napravil je zopet nek unikum: uro na steklu v okroglem lesenem okviru; sredi stekla kazalec majhen, ki nij v nobeni dotiki z okvirom, kazal je ure ko vsaka druga ura, in steklo se je labko sukalo, kakor se je hotelo; nij lahko iznajti gonilne moči. Pa uže pri prvej razstavi mu je narodnost na pot hodila, dobil bi bil, ako bi bil Italijan, zlato svetinjo, zdaj pa, ko se je o njem zvedelo, da je Slovenec, prezrl ga je sodilni odsek, da niti pohvaljenja nij dobil.

Razne vesti.

* (Rusko časopisje in književnost.) V Petrogradu izhajajo sledeči dnevnik: 1. „Vjedomosti SPB. načalstva.“ 2. „Novoje Vremja.“ 3. „Sankt Peterb. Vjedomosti.“ 4. „Ruskij Mir.“ 5. „Večernaja Gazeta.“ 6. „Birževije Vjedomosti.“ 7. „Golos.“ 8. „Birža.“ 9. „Sin Otečestva.“ 10. „Novostije.“ 11. „Praviteljnij Vjestnik.“ 12. „Sudebnij Vjestnik.“ 13. „Russkij Invalid.“ 14. „Journal de St. Petersburg.“ in 15. nemška „St. Peterbourg Zeitung.“ Dnevnik imajo vsi veliki format in veljajo v Petrogradu po 16 rublj. na leto, v Avstrijo in nemški poštni zavez poslani veljajo 26 rublj. 20 kop., a v Avstriji mora vsak sprejemnik še posebej plačati za vsaki list kolek in poštno marko, tedaj 7. gl. na leto. — V Moskvi izhajata zraven drugih znana dva dnevnika: „Moskovskije Vjedomosti“ in „Izvestije.“ — Iz poslednjega „Ukazatelja po djelam pečati“ je vidno, da se je od 4. do 31. maja t. l. v Rusiji izdalo 214 knjig, mej temi 31 z duhovno cenzuro, ostali brez cenzure. Kritika zlasti hvale kulturno-historično povest „V Ljesah“ Andreja Pečerskega (P. T. Melnikov) in povest „Gračovi iz Gračovk“ znamenega ruskega pisatelja A. Mihajlova tiskano v „Delo.“

Narodno-gospodarske stvari.

Slaba sol.

Ljubljansk meščan na piše: Da je naša c. kr. sol za 30 stotin slabša kakor je bila sicer uže ena 2—3 leta sem, to vsak lahko

zve, ki malo nazaj pomisli. — Kuharice imajo uže v perišči, koliko vsaka jed soli potrebuje in mislijo na to, da je sol slabejša. Od tod pride, da imamo vsako jed premalo slano. Mi odraščeni vemo zakaj jed nema pravega okusa in si pomagamo; drugače je pri otrocih, otrok, ki je lačen, je naprej, če mu ravno ne dopade, pomagati si ne zna in more. Naj hujše je pri kruhu. Pomislimo mi pa žemlje kako so neslane in tukaj si še starejši pomagati ne moremo; otroci pa večji del od kruha živé. Na to vprašamo ali je morda naša slaba sol uzrok raznih boleznij, naj se jim reče difteritis ali drugače? To naj bi naši zdravniki opazovali in opazke objavili vladi, da zopet dobro prejšnjo sol dobomo.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij boleznij, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraščeni i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse boleznij v želodcu, na živcih, dalje prsno, i na jetrah; žleze i nadubo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojene in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sealni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodeanju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v griu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih boleznij, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričaj sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas topla vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry sestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij

gar Mihael Promberger dovoljenje ustanoviti tiskarno. 1786 l. se je vendar dovolila tudi Ignaciju Merku, kateri se je poprej dal vpisati mej ljubljanske meščane, kar je magistrat izrečno zahteval. Misliti je, da je Ignacij Merk prevzel od Prombergerja tiskarno, in naslednik mu je bil Blaznikov tast Retzer. Po njega smrti se je njegova vdova omožila s Skerbino, ter 1828 leta je tiskarno prevzel Jožef Blaznik, ki se je poročil z Retzerjevo hčerjo.

Jožef Blaznik je umrl 23. junija 1872 l. in sedaj imajo tiskarno „Blaznikovi dedniki,“ a vodi jo faktor Krajec. Ko so prišli Francozi v Ljubljano, prinesli so s soboj svojo tiskarno, „Felddruckerei.“ V tej tiskarni se je tiskal: „Télégraphe officiel“ in za voditelja te tiskarne je na povabilu k naročbi „Joseph Sardi“ tako podpisan; „Typographie du Gouvernement des Provinces Illyriennes, Editeur du Télégraphe annoncé 1. septembre 1810.“

„Télégraphe officiel“ je prišel prvič 30.

januarja 1811. l. v Ljubljani, kjer je izhajal od 2. februarja do 25. maja 1811. l. a potem v Trstu od 25. maja 1811. l. do 5. septembra 1813. l., kateri dan je bil natisnen zadnji list zopet v Ljubljani, in od 5. septembra 1813. l. do 22. septembra 1813. l. zopet v Trstu.

Pismena in teščila te francoske tiskarne je bil kupil prejšnji najemnik Kleinmajerjeve tiskarne Jožef Sassenberg, kateri je dobil 1816. l. dovolitev, napraviti svojo tiskarno, ki jo je vodil do 1851 l., a tedaj jo prevzel Rudolf Milic, kateri jo ima še denes. Meseca oktobra 1872. l. si je v Ljubljani delniško društvo ustanovilo „Narodno tiskarno.“ Vodil jo je do meseca junija 1873. l. faktor Ivan Kovač, in od tega časa jo vodi faktor Maksimilijan Armič. To so tiskarne v Ljubljani. Razven imamo na Kranjskem še tiskarne v Postojni in v Novem metu.

Tiskarno v Postojni je ustanovil 1851 l. meseca aprila Jožef Blaznik. 1856 l.

jo je prodal Maksimilijanu Šebru, ki jo še ima. Menda 1840 l. je ustanovil Konst. Tandler tiskarno v Novem mestu, katera je prestala 1850 l. A 1873 l. je ustanovil Vincencij Boben zopet tiskarno v Novem mestu, katero še zdaj vodi.

To tedaj je zgodovina vseh 7 tiskarnic na Kranjskem.

Tiskarska umetnost, katero je Janez Mannel pred 300 leti z tolikimi težavami pričel, in ki je potem za celo stoletje prenehala, se je posebno v zadnjih desetletjih lepo razvila.

Več ko 40 stavev stavi dan na dan v teh tiskarnah in po knjigah in časnikih se širi poduk mej narodom. Janez Mannel je tedaj gotovo mož, kateremu bode slovenski narod obranil hvaležni spomin, on je naš slovenski Guttenberg.

Naj bi se tiskarska umetnost tudi v prihodnje širila na korist in slavo slovenskega naroda.

mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v "Berliner Klinische Wochenschrift" od 8. aprila 1872 to le: "Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana "Revalenta Arabica" (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shušjanji in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. d.

Revalescière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraženih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 2 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolates v pušicah in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaj, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Meur, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temišvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih: tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštini nakaznicah ali povzročjih.

Tujci.

5. julija:

Evropa: Casti iz Trsta.
Pa sionu: Cimiat iz Zagreba. — Heilman iz Zidan. mosta. — Habe iz Kočevja. — Deu, Mali iz Trziča. — Schu'er iz Kroke. — Klein iz Trsta. — Polak iz Trziča. — Breznikar iz Konjic. — Vidic iz Novega mesta. — Tavčar z Dolenjskega. — grof Pače iz Ponoviča.
Pri Malici: Packner iz Maribora. — Berner iz Dunaja. — Kuntara iz Zagreba. — Didič iz Idrije. — Mali iz Trziča. — Grünhut iz Dunaja. — Polak iz Trsta. — Robič z Dunaja.

Umrli v Ljubljani

od 2. do 4. julija:

Marija Kotarjeva, ševljarska soproga, 35 l., na hibi podtrebušnih organov. — Jan. Javornik, dete fabr. delavca, 8 dnij, na čeljustnem krču. — Pol. Breskvarjeva, udova, 27 l., na srčnem mrtudu. — Primož Košak, kajzar, 52 l., na pljučnici. — Ana Dolničarjeva, delavsko dete, 6 l., na oslabljenji močij.

DUNAJSKA BORSA 6. julija.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	gid.	30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	75	"
1860 drž. posojilo	112	"	10	"
Akcije narodne banke	937	"	—	"
Kreditne akcije	215	"	25	"
London	111	"	45	"
Napol.	8	"	88 1/2	"
C. z. cekini	5	"	23	"
Srebro	100	"	30	"

Za zamašenje otlih zob

nij nobeno sredstvo prospešnejše in boljše, nego **zobna plomba** od c. k. dvornega zobnega zdravnika dr. J. G. Poppa na Dunaji, v mestu, Bognerstrasse št. 2, katero si more vsaka osoba sama prav lahko in brezbolešno deti v otli zob, ki se potem trdo sprime z ostalimi škrbinjami in zobnim mesom, zob pred daljšim drobljenjem varuje in lajša bolečino.

Anatherin — voda za usta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, v mestu, Bognergasse št. 2, je najizvrstnejše sredstvo pri revmatičnem zobobolu, pri vnetjih, oteklinah in pri gnojenji zobnega mesa, zobni kamen oluščji, ter zabrani njegovo razširjenje, okrepi zobno meso pri zobeh, ki se majé, očisti zobé in zobno meso vseh škodljivih tvarin, usam pak podeli prijetno čvrstost, ter odstrani z njih neprijetno sapo uže po kratkej rabi.

Anatherin — zobna pasta

od dr. J. G. Poppa, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji.

Ta priprava ohrani čvrstost in čistoto dihanja, vrhu tega podeli zobém belo-leskečo barvo, ohrani, da se ne pohabijo in okrepi zobno meso.

Dr. J. G. Poppov

rastlinski zobni prah.

Zobé očisti tako, ako se rabi vsaki den, da ne odpravi samo običajno sitni zobni kamen, nego tudi zobna glazura dobiva vedno večjo belinjo in nježnost. (354—20)

V zalogi je v Ljubljani: pri Petričiču in Pirkerju, Jos. Karingerju, Ant. Krisperju, Eduard Mahru, F. M. Schmittu, E. Biršicu, v lekarni; dalje v vseh lekarnah, parfumerijskih in galanterijskih zalogah na Kranjskem.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajskej cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedor ga enkrat poskusi, dal mu bude gotovo prednost, vzlic vsem enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vseh notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elikvir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni liker. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborna sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi univalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajževi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bude radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti **poštnemu povzetju.** (132—51)

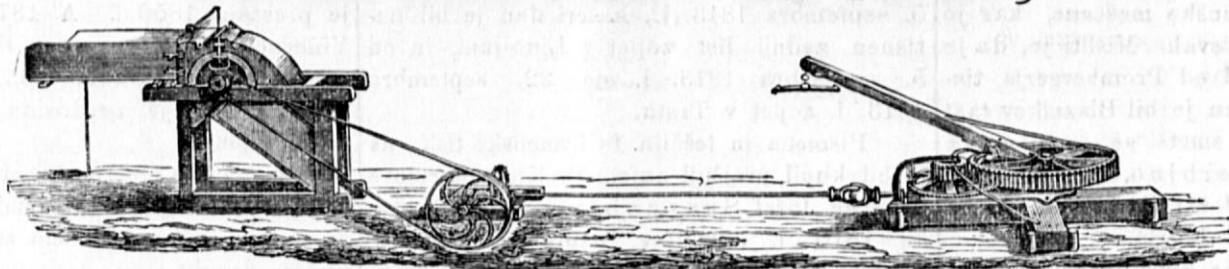
VOJSKE

sicer še ne bo tako brž, pač pa se nam uže bliža čas žetve in

mlačve.

Mlatiči bodo dragi, to je gotovo, in se bodo vrh tega težko dobivali, žita pa bo, kakor kaže, mnogo, in ker se samo ne omlati, treba preskrbeti si uže za časa drugih pripomočkov. Taki pripomočki so

ročne mlatilnice na cveke,

pri katerih ima troje, k večjem čvetero ljudij, možkih ali žensk, opraviti, in katerih vsaka na dan 30 do 40 mernikov žita namlati. Pri tem je zrnje uže očiščeno plev, klasje do zadnjega zrnja omlačeno.

Teh mlatilnic je bilo lansko leto mnogo prodanih in kupci jih na vso moč hvalijo. Goniti in rabiti jih je prav lahko.

Lansko leto so se prodajale po **132 gid. 50 kr.** letos pa je cena znižana na **115 gid.** v Ljubljani.

Za to mislimo, da ne bo noben količkaj veči posestnik zamudil napraviti si tako koristno mlatilnico; če pá je eden sam ne zmore, naj si jo napravijo po dva, trije, štirje, tudi cele vasi ali občine skup. Da se uže v enem letu spleča, to je iz vsega tega gotovo vsakemu jasno. Dajó se tudi za plačo v obrokih.

Vsi drugi poljski in kmetijski stroji se lahko dobé, ako se naročé.

Zaloga ročnih mlatilnic v Ljubljani je pri

Jož. Debevco,

v Gradšiči ob tržaski cesti, hiš. št. 57.

(231—3)